

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **P., s. r. o., so sídlom v B.**, IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou V., s. r. o., so sídlom v B., proti povinnej **E. P., nar. X., bytom v Š., o vymoženie 1 224,- eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 12 Er 3315/2011, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 23. novembra 2012 č. k. 9 CoE 2/2012-81, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Súdny exekútor požiadal exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov – ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe rozhodcovského rozsudku z 20. mája 2011, sp. zn. IDB0310036 Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila R., a. s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Košice - okolie uznesením z 2. novembra 2011, č. k. 12 Er 3315/2011-34, uvedenú žiadosť súdneho exekútora zamietol.

Exekučný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia poukázal na § 41 ods. 2 písm. d/ a 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“); § 45 ods. 1, ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“); § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a § 52 ods. 1 až ods. 4, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. r/, ods. 5 a § 54 ods. 1 a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Daný

právny vzťah medzi právnym predchodcom oprávneného - bankou ako veriteľom a povinnou ako dlžníkom posudzoval podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľskom práve a zákona o spotrebiteľskom úvere, keďže vyššie uvedenú zmluvu posúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere.

Rozhodcovskú doložku upravenú v článku 10, bod 10.2.2 všeobecných obchodných podmienok (ďalej aj len „VOP“) exekučný súd považoval za neprijateľnú podmienku, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka ju preto považoval za neplatnú. Vychádzal pri tom zo zistenia, že vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými úverovými podmienkami spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť znenie rozhodcovskej doložky, že rozhodcovská doložka nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná, spotrebiteľ mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým úverovým podmienkam, teda aj rozhodcovskej doložke, ktorá ho núti v prípade sporu podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu a odoberá mu teda možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom, pretože ak by podľa nej začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa tomuto konaniu. Z týchto dôvodov exekučný súd ex officio v celom rozsahu zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Na odvolanie oprávneného vec prejednal Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací. Po preskúmaní napadnutého uznesenia rozhodol uznesením z 23. novembra 2012, č. k. 9 CoE 2/2012-81 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd v odôvodnení uznesenia uviedol, že súd prvého stupňa daný skutkový stav posudzoval podľa inej hmotnoprávnej normy ako odvolací súd, ale táto skutočnosť nemá vplyv na vecnú správnosť výroku napadnutého rozhodnutia. Nesprávnosť v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd napravil odôvodnením svojho potvrdzujúceho rozhodnutia. Vzhľadom na to, že bol zachovaný postup podľa § 213 ods. 2 O. s. p., nedošlo tým k odňatiu možnosti účastníkovi konať pred súdom a odvolací súd mohol potvrdiť vecne správne rozhodnutie bez nutnosti zmeny alebo zrušenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, pretože jeho rozhodnutie pre účastníkov nie je prekvapivým.

Odvolačný súd mal za to, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, exekučný súd je oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Odvolačný súd sa z tohto dôvodu v prvom rade zaoberal otázkou, či rozhodcovská zmluva bola uzavretá v písomnej forme, pretože inak je neplatná, a či teda bola daná právomoc rozhodcovského súdu vec prejednať a vydať rozhodcovský rozsudok a v tej súvislosti, či rozhodcovský rozsudok je exekučným titulom podľa § 41 Exekučného poriadku.

Odvolačný súd v odôvodnení uznesenia poukázal na ust. § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 a ods. 2 ZoRK a dodal, že ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je oprávnený a povinný v každom štádiu exekučného konania, a to i bez návrhu, teda ex officio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania a či neexistujú relevantné okolnosti, so zreteľom na ktoré je (alebo v štádiu konania pred udelením poverenia na vykonanie exekúcie by bol) nútený výkon rozhodnutia neprípustný. Z uvedeného je potrebné vyvodit' záver, že súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že na takéto rozhodnutie sú dané dôvody. Uvedené znamená, že exekučný súd v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania je oprávnený a povinný zaoberať sa tým, či rozhodnutie, ktoré je v danej exekúcii exekučným titulom, bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie vykonateľné tak po stránke formálnej, ako aj materiálnej.

Podľa názoru odvolacieho súdu pre nedostatok podpisu oprávneného a povinnej na VOP nie je možné dospieť k záveru, že účastníci úverovej zmluvy rozhodcovskú zmluvu uzavreli v písomnej forme tak, ako to vyžaduje zákon (§ 4 ods. 2 ZoRK) a ako to vykladá oprávnený. Úverová zmluva je obsiahnutá na jedinej strane a končí v mieste, kde sa nachádzajú podpisy povinnej a banky, na spodku strany. V zásade platí, že podpisy zmluvných strán sa nachádzajú v závere dokumentu, obsahom ktorého chcú byť viazané, a tak tomu je aj v posudzovanej veci. Všeobecné obchodné podmienky ani obchodné podmienky pre úver [verzia 1/2008], na rozdiel od úverovej zmluvy, teda už nie sú kryté podpisom ani jednej zo zmluvných strán, preto platí, že rozhodcovská doložka v nich obsiahnutá sa nenachádza v dokumente podpísanom zmluvnými stranami.

Odvolací súd v ďalšej časti poukázal na ust. § 273 Obchodného zákonníka a na ust. § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka a uviedol, že podľa Občianskeho zákonníka je daná možnosť, aby VOP boli súčasťou zmluvy, ale len pri poisťovacích zmluvách (§ 788 ods. 3 Obč. zák.), pretože pre iné prípady Občiansky zákonník nemá takéto ustanovenie všeobecného charakteru a nepostačuje ani klauzula, ktorá odkazuje na úpravu VOP bez toho, aby tieto boli podpísané. Preto potom, ak v posudzovanej veci rozhodcovská doložka pri spotrebiteľskom úvere je obsiahnutá vo VOP, ktoré účastníkmi zmluvy nie sú podpísané, pričom pre platné dojednanie rozhodcovskej doložky zákon vyžaduje písomnú formu, takéto dojednanie rozhodcovskej doložky je neplatné.

Keďže rozhodcovská zmluva nie je obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami, lebo uvedené VOP nie sú podpísané účastníkmi zmluvy, rozhodcovská zmluva nespĺňa podmienku písomnej formy, a preto je neplatná. Inú platnú rozhodcovskú zmluvu oprávnený nepredložil. Za tejto situácie rozhodcovský súd nemal právomoc vec prejednať a vydať rozhodcovský rozsudok (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 146/2011 z 13. októbra 2011).

Ak rozhodcovský súd vydal rozhodnutie napriek tomu, že nemal na to právomoc, takéto ním vydané rozhodnutie nie je exekučným titulom podľa § 41 Exekučného poriadku, lebo ide o nulitný právny akt. Z vyššie uvedených dôvodov súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, ak zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie,

preto odvolací súd v zmysle § 219 ods. 1 O. s. p. jeho rozhodnutie ako vecne správne potvrdil, aj keď z iných dôvodov.

Odvolací súd uviedol, že vzhľadom na dôvody, pre ktoré potvrdil napadnuté uznesenie (pre nedostatok písomnej formy neplatne uzavretá rozhodcovská doložka), nebolo potrebné zaoberať sa odvolacími námietkami oprávneného, pretože všetky odvolacie námietky sú právne irelevantné. Odvolanie oprávneného je preto nedôvodné.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd nepriznal s poukazom na na ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadol oprávnený dovolaním, v ktorom žiadal napadnuté uznesenie buď zmeniť tak, že dovolací súd poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alebo zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo súdy v danom prípade: a) rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O. s. p.), b) rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O. s. p.); c) rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O. s. p.), d) odňali oprávnenému možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.), e) konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a f) svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Oprávnený v dovolaní navyiac uviedol, že podľa jeho názoru je tento jeho opravný prostriedok prípustný v zmysle § 238 ods. 3 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadol oprávnený dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Dovolanie oprávneného preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Oprávnený zastáva nesprávny názor, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 3 O. s. p. Prehliadol, že aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy len v prípade, že dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, uvedenému v tomto ustanovení. Keďže dovolanie oprávneného smeruje proti uzneseniu, neprichádza do úvahy použitie § 238 O. s. p.

Prípustnosť dovolania oprávneného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo, preto prípustnosť jeho dovolania z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania, podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 4. apríla 2013 sp. zn. 3 Cdo 224/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 295/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 182/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 6/2013, 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 16/2013, z 12. júna 2013 sp. zn. 3 ECdo 9/2013, 12. júna 2013 sp. zn. 3 ECdo 37/2013, 12. júna 2013 sp. zn. 3 ECdo 8/2013, 27. júna 2013 sp. zn. 3 Cdo 237/2012, 27. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 227/2012, 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 106/2013, 25. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 42/2013, 25. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 62/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. S prihliadnutím na požiadavku procesnej ekonomiky preto najvyšší súd na odôvodnenia týchto rozhodnutí v podrobnostiach poukazuje s tým, že sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná iba, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Prekážku rozsúdenej veci (§ 237 písm. d/ O. s. p.) pre exekučné konanie netvorí rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, lebo rozhodcovské konanie nemá charakter exekučného konania.

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá len na tie prípady, v ktorých súd prejednal a meritorne rozhodol vec, hoci nebol podaný žiadny návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu (oprávnený ale podal návrh na vykonanie exekúcie).

Pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, pričom oboznamovanie s obsahom listín zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania sa nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného.

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa oprávnenému neodopiera právo na výkon rozhodnutia.

Pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor so spotrebiteľom prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

Nedôvodná a irelevantná je aj námietka oprávneného, že slovenský preklad Smernice nie je správny.

K týmto záverom dospel najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy

(§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Oprávneným namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených oprávneným, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd nepriznal povinnej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. januára 2014

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová